

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
21/4098 - TRRI

Dato
24.05.2022

Supplerende tildelingsbrev nr. 10 Kontroll med reisende til og fra Svalbard

Justis- og beredskapsdepartementet (JD) viser til tidligere korrespondanse om arbeidet med regler for kontroll på Svalbard av reisende til og fra øygruppen (personkontroll.) Korrespondansen har gått over tid og dreier seg både om utvikling av regelverket (POD saksnr 19/20251), tilgang til registre (POD saksnr. 21/107356) og tekniske løsninger til bruk for Sysselmesteren på Svalbard (SMS) sin utøvelse av personkontroll (POD saksnr. 21/185333).

Vi viser til Prop. 78 S (2021-2022) og Stortingets vedtak om å bevilge 8 mill. kroner for å innføre kontroll på Svalbard av reisende til og fra øygruppen i forbindelse med ikrafttredelse av grenseloven og ny grenseforskrift. Ny grenselov ble vedtatt av Stortinget i 2018, og trådte i kraft 1. mai. Loven kan gis anvendelse for Svalbard ved forskrift, med nødvendige tilpasninger og særregler.

29. april ble det fastsatt en egen forskrift om kontroll av reisende til og fra Svalbard (FOR-2022-04-29-643) som trådte i kraft 6. mai. Arbeidet med innføring av personkontroll på Svalbard ble i lys av blant annet innføringen av nye sanksjoner vesentlig fremskyndet, og det er derfor nødvendig å arbeide videre med tilrettelegging av de praktiske forholdene også etter ikrafttredelsen.

Med hjemmel i ny forskrift om kontroll av reisende til og fra Svalbard skal det i første omgang gjennomføres sporadiske kontroller. Sysselmesteren vil være kontrollmyndighet, etter mønster fra politiets grensekontroll på fastlandet. Personkontrollen skal bl.a. hindre grensekryssende kriminalitet i samsvar med grenselovens formål, ivareta offentlig orden og andre nasjonale behov, og sikre håndheving av internasjonale forpliktelser. Bevilgningen på 8 mill. kr i 2022 skal gå til utstys- og datasystemanskaffelser og stillinger hos Sysselmesteren. Midlene plasseres på svalbardbudsjettets

kap. 0005 Sysselmesteren, post 01 Driftsutgifter. Sysselmesteren vil gi politiet en belastningsfullmakt på inntil 4 mill. kroner til politiets arbeid med oppdrag gitt i dette brevet.

Personkontroll bør sees i sammenheng med kontroll med vareførselen. JD gjør derfor oppmerksom på Stortinget har bevilget 12 mill. kr til å dekke Tolletatens kostnader til vareførselkontroll på Svalbard i 2022 i tråd med Regjeringens forslag i Prop. 78 S (2021-2022). 6. mai trådte forskrift om vareførselskontroll på Svalbard i kraft (FOR-2022-05-06-757). Tolletaten startet sitt arbeid på Svalbard i mai 2022.

Nærmere om forskriften og opplegg for personkontroll

I den nye forskriften om personkontroll på Svalbard gis relevante deler av grenseloven anvendelse for Svalbard, med nødvendige tilpasninger og bestemmelser som er begrunnet i kontrollbehovene på øygruppen. Sysselmesteren kan utøve kontroll av reisende ved ankomst til og avgang fra Svalbard. Ved slik kontroll må de reisende fremvise gyldig legitimasjonsdokument. Det skal også gis forhåndsmelding til Sysselmesteren om reisende og mannskap med både luft- og sjøfartøy. Grenselovens bestemmelser om behandling av opplysninger, overvåkningsmetoder og taushetsplikt, og om straff, gjøres også gjeldende for Svalbard. Videre gjøres det enkelte endringer i forskriften om bortvisning og utvisning av personer fra Svalbard og forskrift om luftfart på Svalbard. Kongelig resolusjon med forskriftsforslaget finnes på Lovdata.

De aller fleste reiser til og fra Svalbard med fly, og det er dermed naturlig at det i første omgang legges opp til kontroll ved flyankomst og -avgang. Kontrollen vil i første omgang være sporadisk, og konsentrert om charterfly som kommer direkte til Svalbard. Men forskriften hjemler også kontroll av reisende som kommer til eller reiser fra Svalbard med båt, og det må derfor legges til rette også for slik kontroll.

Behov for bistand til arbeidet med å iverksette kontroll av reisende til og fra Svalbard

For å kunne iverksette kontroll på Svalbard etter forskriften må en del spørsmål avklares, og praktiske løsninger må etableres. Her er det behov for bistand fra flere departementer og deres underliggende etater, som Luftfartstilsynet og Kystverket. I tillegg er Avinor, som eier av Svalbard lufthavn, og Longyearbyen lokalstyre, som eier/drifter av Longyearbyen havn, involvert. Det er også behov for bistand fra politiet i dette arbeidet. På den bakgrunn ber vi Politidirektoratet om følgende:

1. Etablere tekniske løsninger til bruk for Sysselmesterens utøvelse av personkontroll.

Arbeidet kan skje i flere faser. Ved hjelp av løsningen skal Sysselmesteren kunne avdekke om de reisende er:

- etterlyst i Norge via ELYS II
- etterlyst internasjonalt via INTERPOL
- listeført (omfattet av reiserestriksjoner vedtatt av FN eller EU)
- utvist fra Norge (fastlandet) via UDB

- omfattet av bortvisningsgrunner i bortvisningsforskriften for Svalbard § 1 første ledd bokstav b og e

Til kulepunkt 3: JD vil be UDI om å bistå i arbeidet ved behov. Før det er etablert en varig løsning for digitalt søk mot listeførte personer, må POD bistå Sysselmasteren med å etablere en løsning for manuelt søk mellom passasjerlistene som meldes inn til Sysselmasteren fra flyselskaper og skip, og de konsoliderte listene som ligger offentlig tilgjengelig over personer med reiserestriksjoner i FN og EU. Dersom det må prioriteres i dette arbeidet, er listene over restriksjoner knyttet til krigføringen i Ukraina det viktigste.

Til kulepunkt 4: Hjemmelsgrunnlaget for Sysselmesterens søk via UDB må avklares før løsningen kan iverksettes. POD vil bli informert så snart spørsmålet er avklart.

Til kulepunkt 5: Behov for utvikling av denne løsningen og evt. tidspunkt for innføring avklares i dialog med Sysselmasteren.

2. Bistå Sysselmasteren med å operasjonalisere reglene om forhåndsmelding om reisende og mannskap for transportører av luftfartøy.

I forskriften § 7 gis grenseloven § 16 om plikt til å gi forhåndsmelding om reisende og mannskap anvendelse for Svalbard. Krav til meldingen er regulert i § 8, og omtalt nærmere i kgl. res pkt. 6.7 og 6.8. Reglene i § 8 bygger på grenseforskriften § 4-9, som igjen bygger på det såkalte API-direktivet, som gjelder som lov for fastlandet.

POD bes om å sørge for at den tekniske løsningen for sending og mottak av API-meldinger iverksettes også for flyginger til og fra Svalbard. Dette arbeidet skal gis høy prioritet. POD bes også om å bistå Sysselmasteren med å iverksette en ordning for sending, mottak og håndtering av forhåndsmeldinger til Sysselmasteren, som en midlertidig ordning til API-systemet er etablert for Svalbard.

Til PODs informasjon har JD også vært i kontakt med SD og bedt om at også Luftfartstilsynet (LT) bistår i arbeidet med å utvikle rutiner for iverksetting av reglene om forhåndsmelding om reisende og mannskap på luftfartøy, ut i fra sin erfaring med praktiseringen av de tidligere reglene i forskrift om luftfart på Svalbard. Praksis per i dag framgår av informasjon sendt ut av Luftfartstilsynet: [07/22 Scheduled and non-scheduled flights to and from Svalbard – change of administrative practice with regards to passenger/crew lists \(luftfartstilsynet.no\)](https://www.luftfartstilsynet.no/07/22-Scheduled-and-non-scheduled-flights-to-and-from-Svalbard-change-of-administrative-practice-with-regards-to-passenger-crew-lists). Vi har også bedt om at Avinor bistår med å legge til rette for fysisk kontroll av reisende på Svalbard lufthavn Longyear. Vi forutsetter at det opprettes kontakt mellom POD, Sysselmasteren og Luftfartstilsynet om dette.

3. Bistå Sysselmasteren med opplæring av personell i tråd med kompetansekrav.

Det er foreslått bevilget midler til stillinger hos Sysselmasteren, men per i dag er det ingen ansatte med kompetanse om personkontroll, og det vil ta tid å rekruttere personell til dette arbeidet.

I tillegg til å bistå med opplæring av personell ber vi også om at politiet inkluderer Sysselmesteren i informasjonsutvekslingen knyttet til politiets utøvelse av grensekontroll der dette er relevant

Til PODs informasjon nevner vi at den nye forskriften legger opp til at en forhåndsmelding som gjelder sjøfartøy skal gis gjennom Nasjonal meldingsportal for sjøfartøy senest 24 timer før sjøfartøyet anløper havn på Svalbard, se kongelig resolusjon kap. 6.9 og forskriften § 9. JD har vært i kontakt med Nærings- og fiskeridepartementet (NFD), som opplyser at det vil være teknisk mulig å gi Sysselmesteren samme tilgang til Safe Sea Net som politiet har, men at det bør overlates til Sysselmesteren og Kystverket å løse dette rent teknisk. JD har derfor bedt NFD om man snarest mulig starter arbeidet med å gi Sysselmesteren tilgang til Safe Sea Net.

JD ber om at Politidirektoratet prioriterer dette arbeidet gitt de stramme tidsfrister det nå opereres med for å kunne iverksette personkontroll fra mai 2022, og at det fra Politidirektoratet side oppgis en eller flere kontaktpersoner for arbeidet. Kontaktpersoner hos Sysselmesteren er administrasjonssjef Hege Walør Fagertun og sysselmesteroverbetjent Stein Olav Bredli.

Med hilsen

Kristin Hemmer Mørkestøl
for kst. ekspedisjonssjef Evju

Martin Hewitt
fung. avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur